

HÖRCSÖGÖK

Ifjúsági hangjáték

Szereplők:

BELLA, a fiatal lány

ANYA

ORVOS

NŐVÉR

ÓVÓNŐ

IGAZGATÓ, MINISZTER

GYEREKEK

I. HANG

II. HANG

TÖMEG

PETI

JULI

BELLA

ANDRIS

(Zene. Bella szövege visszhangként a messzeségből.)

BELLA: ... Önmagunkat körülfalazó árnyékban sündörgünk, s csendben kapirgáljuk kijelölt parcellánkat... s a hörcsögök?...
(Nevet.) ... a hörcsögök...

(Zene. A téreffektus „visszavonul”. Rendelőben vagyunk.)

ANYA: Bella!... Megint motyogsz?... Megint motyog. (Szünet)
Kérlek, viselkedj normálisan.

NŐVÉR: (Ajtónyitás.) Jó napot.

ANYA: Jó napot.

NŐVÉR: Bejelentkeztek a doktor úrhoz előre, vagy...

ANYA: ... persze, persze. A doktor úr a férjem jó ismerőse. Néhanapján együtt teniszeznek, tudja...

NŐVÉR: ... legyen olyan kedves...

ANYA: ... a férjem miniszteri tanácsos, tetszik tudni...

NŐVÉR: ... itt aláírni.

ANYA: Természetesen. Itt? (Aláír.)

NŐVÉR: Tessék, parancsoljanak befáradni! A doktor úr ezek szerint már várja önöket.

ANYA: Bella, te maradj itt. Most csak én megyek be. Majd először én mondom el a problémát. Én jobban tudom, te úgyis csak motyognál. (Kopogtat. Benyit.) Szabad? Áááá, doktor úr, tiszteletem, a férjem sokszor üdvözli önt... (Becsukódik az ajtó.)

NŐVÉR: (Hosszú szünet.) A lánya vagy?

BELLA: Ja.

NŐVÉR: Komolyabb gondok?

BELLA: Attól függ, honnan szemléljük.

NŐVÉR: Hogy hívnak?

BELLA: Bella.

NŐVÉR: Szép név.

(Az orvosi rendelőben.)

ANYA: ... igen, én mondtam a férjemnek, hogy nem lesz jó vége.

ORVOS: Vázoljuk csak, miről is lenne szó?

ANYA: Sokat motyog, szórakozott. Nem olyan, mint a többi kislány.
ORVOS: Mert?
ANYA: Azok szépen kiöltöznek, kisminkelnek, mindig illedelmesek... szépen tanulnak... hálásak... Nézze, mi megadtunk neki mindent...
ORVOS: Talán...
ANYA: ... mindent megvettünk neki. A tizennyolcadik születésnapjára kocsit kapott, miatta vettünk a tengeren házat, a legjobb ruhákat kapta, mindent megadtunk neki... És ő mégis hálátlan...
ORVOS: Nézze, most különben is olyan években van... meg aztán... elég idős ahhoz, hogy maga válasszon utat...
ANYA: Nem elég idős. Beteg... Nem rendes... Pont ezért hoztam magához. Én megbízok önben, a férjem jó barátja... Biztos vannak módszereik...
ORVOS: De az, hogy motyog, magában beszél, szórakozott, nem úgy öltözik, mint a többiek, még nem jelent problémát...
ANYA: Higgyen nekem, doktor úr, én jobban tudom, ismerem a lányom... nem ilyenek neveltem... értse meg, nem engedhetjük meg, hogy fekete bárány legyen a családjukban... a férjem miniszteri tanácsos... magas funkciót tölt be... mindenre odafigyelnek... ezt ön is tudja... vigyáznunk kell... a jó hírnevünkre...
ORVOS: Akkor talán...
ANYA: Behívjam a lányom?
ORVOS: Igen... de négy szemközt szeretnék beszélni vele.
ANYA: Hogyhogy négy szemközt? Hát velem mi lesz?
ORVOS: Nézze, jobb, ha mi ketten elbeszélgetünk bizonyos dolgokról, amelyek csupán őt érintik...
ANYA: Azok a dolgok engem is érintenek, nincs olyasmi, ami engem ne érintene. Mégis csak az én lányom, én tudom, mi a baja...
ORVOS: Nézze, asszonyom... ennek az intézetnek vannak bizonyos bevált módszerei, érdemei... bízjon bennünk.
ANYA: ... a férjem azt mondta, megbízhatok önben, de...
ORVOS: A férje régi jó barátom. Meggyőződésem, hogy egyetértene módszereinkkel...
ANYA: Hát legyen... behívom... De vigyázzon, rengeteg badarságot tud összehordani...
ORVOS: Nagyon köszönöm az együttműködését. Kérem, helyezze magát kényelembe a váróteremben. A nővér kávé is főzhet...

(Rövid zenei közjáték. Továbbra is a rendelőben.)

ORVOS: Bella a neved, ugye?

BELLA: Igen... Bella.

ORVOS: ... Bella... szép név...

BELLA: Tökhülye név!

ORVOS: Miért lenne hülye?

BELLA (*Hosszú szünet.*) Felveszi az adataimat?

ORVOS: Felesleges. Ismerem a szüleidet.

BELLA: A pedigrem biztosíték... ugye?

ORVOS: Anyád sok mindent mesélt.

BELLA: Persze, azzal kezdte, hogy milyen jó a származásunk...

ORVOS: Miért, nem jó?

BELLA: Jó származás? Mindketten faluról jöttek, valahonnan Kukutyinból, a hegyekből. Az egész família kecske- és birkapásztorokból állt. Remek család, mondhatom! Most, hogy felvitte az isten a dolgukat, elfelejtik a múltat, palástolják... Ők most urak... A miniszteri tanácsos úr... fogadások... Mindegy...

ORVOS (*Szünet.*) Nem nézel ki betegnek. Miről szoktál motyogni?

BELLA: Kétlem, hogy komolyan érdeklí.

ORVOS: Pedig érdekel.

BELLA: Higyek egy pszichológusnak?

ORVOS: Elég rossz véleménnyel lehetsz a pszichológusokról.

BELLA: Eltalálta.

ORVOS: Akkor minek jöttél?

BELLA: Én jöttem? Hoztak! (*Szünet.*) Anyám agyréme.

ORVOS: De mégis eljöttél.

BELLA: (*Idegesen.*) Nézze, én el is mehetek...

ORVOS: Persze. De akkor konfliktusba kerülnél anyáddal.

(*Hosszú szünet.*)

ORVOS: Miért hülye név a Bella?

BELLA (*Rövid szünet.*) Mondja ki tízszer egymás után, hogy Bella, Bella, Bella... tisztára hülyén hangzik... nem?

ORVOS: Nem szereted, hogy Bella a neved.

BELLA: Repesek az örömtől!

ORVOS: A szüleidnek biztos tetszett.

BELLA: Tetszett a fenét. Divatból adták. Most ez az érdekes: Krisztina, Kleopátra, Lukrécia, Bella... (*Gúnyosan.*) Az előkelőség jelképe...

ORVOS: De talán mégsem ezért lettél Bella...

BELLA: Persze, hogy nem. A szomszédunk lányát Emerenciának hívják.
Ezért lettem én Bella. Nehogy lemaradjunk az előkelődiségben.

ORVOS: A szomszéd lánya miatt?

BELLA: Persze. Az is valamilyen górcsemete. Állandóan versenyez-
nek: kinek van újabb kocsija, nagyobb háza, több nyaralója...
kész örültség...

ORVOS: Anyád azt állítja, nem úgy viselkedsz, mint a többi kislány.

BELLA: Lehet.

ORVOS: Meg tudnád magyarázni, miért?

BELLA: Minek magyarázni?

ORVOS: Azért, hogy valamilyen betekintést nyerjek ebbe a ti szí-
tuációtokba.

BELLA: *(Szünet.)* Szóval, nem vagyok olyan, mint a többiek. Igaz.
(Szünet.) Sajnos, nem tudom elviselni, hogy úgy kezeljenek,
mint egy hörcsögöt.

ORVOS: Miért, hogy viselkednek a hörcsögökkel?

BELLA: Megfojtják őket.

ORVOS: *(Szünet.)* Kik?

BELLA: Ők. *(Szünet.)* Nem vagyok én reklámbaba, robot.

ORVOS: Mások azok?

BELLA: Nézze, én tiszta hülyeségnek tartom ezt az egész színészke-
dést, tettetést. Ha valaki felmászott az uborkafára, nem jelenti
azt, hogy mindjárt übermensch, és csak úgy elbánhat a más
affinitású emberekkel, mint a hörcsögökkel.

ORVOS: A hörcsögökkel elbánnak?

BELLA: El.

ORVOS: *(Szünet.)* Nem tudok veled zöld ágra vergődni. *(Hosszú
szünet.)* Betegnek érzed magad?

BELLA: Nem.

ORVOS: És mit gondolsz, anyád miért állítja, hogy beteg vagy?

BELLA: *(Szünet.)* Biztosan ismeri azt a mesét: ha a bolondokházá-
ban a betegek közé egy normális kerül, furcsa lesz, kiközösítik.
Csupán nézőpont kérdése, hogy ki a beteg...
(Rövid átkötőzene. Az orvosi rendelőben anya és az orvos.)

ANYA: Nos? Rájött, hogy mi a baja?

ORVOS: *(Szünet.)* Nagyon intelligens lány.

ANYA: De beteg! Különben ránk ütött, a szüleire...

ORVOS: *(Egy adag cinizmussal.)* No, ez valószínű... *(Röpke szünet.)*
Voltak hörcsögei?

ANYA: Hörcsögei? Tudtommal soha. Nem is engedték volna. Kirág-
hat mindent, ágy neműt, a drága szőnyeget. Meg minek kellett

volna neki hörcsög? A legdrágább játékokat vásároltuk. Én mindig tudtam, hogy mire van szüksége.

ORVOS: Másutt sem került kapcsolatba hörcsögökkel? Mondjuk, az iskolában, az óvodában?

ANYA: Lehetetlen. Egy közismert óvodába adtuk. Ismertük az igazgatóját is. Jó nevelésben részesítette Bellát... De miért érdeklődik a hörcsögök után? Bella mondott valami zöldséget?

ORVOS: Dehogy.

ANYA: Végül is mi a diagnózis?

ORVOS: Nincs semmi baj. Kissé neurotikus, de ez a korrall jár. Pár éven belül elmúlik.

ANYA: Semmi komoly baj? Lehetetlen!

ORVOS: Pedig így van. Nem kell izgulni. *(Másodpercnyi szünet.)* És sokszor üdvözölöm a kedves férjét, hívjon föl, ha akad ideje... lezavarhatunk egy teniszpartit... *(A szöveg a zenébe torkollik.)*

(A zene lehalkul. Az orvos és a nővér beszélgetnek.)

NŐVÉR: Mogorva kislány, nem?

ORVOS: Ja.

NŐVÉR: De az anyja egy igazi díszpéldány... *(Utánozza.)* ... a férjem miniszteri tanácsos...

ORVOS: Ismerem a férjét. Nagy sznob, de elég jól teniszeznek. *(Vidáman.)* Ez az egyetlen mentsége.

NŐVÉR: És a lányuk...

ORVOS: ... az egészen más tészta. Sajnálom... Bellát.

NŐVÉR: Miért?

ORVOS: Mert nem akar beolvadni... s ez elég gyötrelmes...

(Zene. Az anya és az orvos a rendelőben.)

ANYA *(Pánikszerűen.)* Tudtam, hogy történi fog valami, tudtam! Éreztem, előérzetem volt... és tessék... megmondtam!

ORVOS: Bizonyos dolgokat nem lehet előrelátni.

ANYA: Nem lehet, nem lehet... *(Gúnyosan.)* mert a maguk módszerei... két hónappal ezelőtt kellett volna segíteni... Azt mondta, idővel elmúlik...

ORVOS: Legyen olyan szíves, mesélje el, mi történt, mert én csak annyit tudok, hogy a kedves lánya az idegosztályon fekszik, és kutya baja sincs.

ANYA: Kutya baja sincs? Idegbeteg!

ORVOS: Ne haragudjon, de nem vettem észre, hogy idegbajos. És mesélje el végre az egészet...

ANYA: Tegnap este fogadást tartottunk, tudja a férjem miniszr...

ORVOS: *(Türelmetlenül.)* ... tudom, miniszteri tanácsos!

ANYA: *(Megszéppenve.)* ... igen... és rengeteg eminens vendégünk jött: a külügy- és belügyminiszter, az államtitkár, különböző vállalatok igazgatói, újságírók, írók, s köztük volt az új oktatásügyi miniszter, különben jó és kedves barátunk. Ismerjük, mióta csak a pályára lépett... Éppen most kapott egy kitüntetést az állatvédköztől... tudja, be akarta vezetni a tantervbe az állatvédelmet... Nagyon nemes elgondolás, nemde?

ORVOS: És?

ANYA: És éppen a kitüntetésről beszélt, meg hogy miként óhajtja praktizálni az állatvédelmet... ekkor jött oda hozzánk Bella, pár másodpercig hallgatta a minisztert, majd, majd... nem is tudom, hogy mondjam el... borzalmas... botrányos... istenem, istenem...

ORVOS: Mi történt?

ANYA: Képzelve el, elkezdett ordibálni a miniszter úrra, gyilkosnak nevezte... istenem, milyen borzasztó... nem is emlékszem, milyen trágárságokat mondott neki... mindenféle képtelenségekkel vádolta, s a végén az arcába lötytyintett egy pohár bort... *(Szünet.)* Ezt a botrányt... jesszusom...

ORVOS: És?

ANYA: Hogyan és?

ORVOS: Mi történt azután?

ANYA: Hívtam a mentőket.

ORVOS: Az oktatásügyi miniszter úr megsérült?

ANYA: Dehogy! A lányom miatt hívtam őket. Idegösszeroppanása volt.

ORVOS: Elnézést, de szerintem nem volt idegösszeroppanása!

ANYA: Biztos volt! Meg valahogy meg kellett magyaráznom a sok eminens vendégnek Bella viselkedését.

ORVOS: S ezért kellett mentőt hívni?

ANYA: Természetesen. Nem engedhetünk meg magunknak egy ilyen botrányt. *(Szünet.)* Én megmondtam: Bella beteg.

ORVOS: S mit gondol, miért tette?

ANYA: Mert idegbajos...

ORVOS: Más ok nem lehetséges...?

ANYA: Véletlenül sem! Nem ismerhette a minisztert, meg ha ismerte is, akkor sem tűrhetem el ezt a magatartást!

ORVOS: Jó, rendben, de minek kellett az idegosztályra szállítani?
ANYA: Mondtam már, beteg, idegbeteg.
ORVOS: És meddig akarja bent tartani?
ANYA: Amíg nem találunk egy jó idegszanatóriumot...
ORVOS: ... idegszanatóriumba akarják dugni?!
ANYA: Természetesen. Beteg, tehát gyógyulnia kell. Meg egy ideig nem ajánlatos, hogy megjelenjen hivatalos körökben, nem akarunk semmilyen botányt, a mi jó hírünk...
ORVOS: *(Most már ideges.)* Fene a jó hírükbe... Ez a lány egészséges, semmi baja... csak meg kellene tudni, milyen kapcsolata volt a miniszterrel... Ennyi az egész!!!
ANYA: Milyen tónus ez? Szó sem lehet róla, szanatóriumba megy. Közveszélyes.
ORVOS: Miért?
ANYA: Öngyilkos akart lenni.
ORVOS: *(Szünet.)* Öngyilkos? Ő? Látta, megkísérelte, fenyegetőzött? *(Az előbbi tagoltan, idegesen.)*
ANYA: Nem láttam semmit, s nem is mondott semmit.
ORVOS: Akkor honnan szedi, hogy öngyilkos akart lenni?
ANYA: Olvastam valamilyen könyvben... nem is, magazinban, női magazinban... valamilyen fiatal pszichológus írta ... az ő rovata, tudja... hogy is hívták... Freud, úgy emlékszem...
ORVOS: Kicsoda!!!
ANYA: Lényegtelen... ő írta, hogy idegösszeroppanás után az ember öngyilkos akar lenni...
ORVOS: Ne haragudjon... *(Türtőzteti magát.)* Ekkora zöldséget régen hallottam. *(Növekvő arroganciával.)* S engedje meg, hogy mint orvos megtiltsam, hogy a lányát szanatóriumba vigyék. Nem engedhetem meg, hogy holmi „jó hír” miatt tönkretegyenek egy fiatal, intelligens teremtést!
ANYA: Hogy beszél ön velem?! Mindenképpen értesíteni fogom a férjem a magatartásáról, és különben is a lánnyal azt csinálom, amit akarok!
ORVOS: Bella nem az ön személyes tulajdona, és...
ANYA: Felesleges a vita! Néhány napig itt marad, míg nem találunk megfelelő szanatóriumot.
ORVOS: *(Hosszú szünet.)* Mondja, miért teszi ezt? *(Szünet.)* Akarja látni a lányát?
ANYA: Most nem. Jobb, ha pihen. Nem szabad, hogy felizgassa magát, még majd öngyilkos lesz.

ORVOS: (*Ideges gúnynal.*) Persze, öngyilkos... (*Szünet.*) Kár, hogy nem látogatja meg...

ANYA: ... miért?...

ORVOS: ... szerettem volna, ha ön értesíti a dicső utazásról... a szanatóriumról...

ANYA: Majd annak is eljön az ideje. (*Szünet*) Elmegyek. Értesíteni fogom önt, ha megtaláltuk a megfelelő szanatóriumot. Viszontlátásra... (*Szünet.*) ... és legyen olyan kedves, újságíróknak ne nyilatkozzon Bella esetéről... Értsen meg... a jó hírünk... (*Ajtócsukódás.*)

ORVOS: ... persze: a jó hírük...

(*Zenei közjáték. A rendelőben ajtónyitás.*)

NŐVÉR: Doktor úr...

ORVOS: (*Fáradt hangon.*) ... tessék...

NŐVÉR: Bella felébredt. Beszélni szeretne a doktor úrral.

ORVOS: Jól van?

NŐVÉR: Szerintem ennek a lánynak semmi baja.

ORVOS: Tudom.

NŐVÉR: Ha jól saccolom, holnap... holnapután már mehet is haza.

ORVOS: Nem megy haza.

NŐVÉR: Nem?!

ORVOS: Szanatóriumba viszik.

NŐVÉR: (*Szünet. Megdöbbenve.*) ... Atyaúristen!... Az anyja, ugye?... Az a sárkány...

ORVOS: Ja... a jó hírük... tudja?... Na, nézzük meg, mit csinál az „őrület áldozata”...

(*Zene. A betegszobában.*)

BELLA: Így... így ni... tartsa... áááá... majd újból felépítjük... na, megint szétesett... felépítem, majd szétesik... milyen muris...

ORVOS: Szervusz.

BELLA: ... így ni... hmmm...

ORVOS: Játsszol?

BELLA: Játsszom.

ORVOS: Honnan szerezted a kockákat?

BELLA: Valaki az ágya alatt hagyta őket... az előttem lévő...

ORVOS: Érdekes játék?

BELLA: Nem túlságosan. Csupán gyakorolok. Gyakorlom az őrült szerepét.

ORVOS: Nem vagy őrült.

BELLA: Ezt megmondta anyámnak is? Meg az egész bagázsnak?

ORVOS: *(Szünet.)* Azt mondja anyád, öngyilkos akarsz lenni.

BELLA: *(Nevet.)* Cipőkefével vágtam el az ereimet...

ORVOS: Hülyeség.

BELLA: Hát, elég nagy.

ORVOS: *(Szünet.)* Hogy is volt az oktatásügyi miniszterrel?

BELLA: Ja? Anyám biztos tüzetesen elmesélte.

ORVOS: Igen. Azt állította, hogy idegrohamod volt.

BELLA: Gondoltam. Pedig csak visszatarthatatlanul mérges lettem. Ennyi az egész.

ORVOS: Ismerted a minisztert?

BELLA: Igen.

ORVOS: Az egész história nincs véletlenül kapcsolatban... a hör-csőgökkal?

BELLA: De... kapcsolatban van...

ORVOS: Nem szívesen beszélsz erről, ugye?

BELLA: Pontosan.

ORVOS: Akkor viszont megkérnélek, meséld el az esetet ott, a fogadáson... Szeretném hallani a te verziódat is.

BELLA: A szüleim sokszor tartanak fogadást. Hosszú, unalmas „es-télyek” ezek. Képzeld el, egy csomó öreg tőkös meg ugyanannyi fiatal, buzgó góré. Kész kabaré! Általában meghúzzom magam valamelyik sarokban, vagy egyszerűen lelépek.

ORVOS: Ezúttal mégis ottmaradtál.

BELLA: Sajnos. *(Szünet.)* Mászkáltam a tömegben, s rengeteget mosolyogtam. Anyám megpillantott. Magához hívott. Egy kisebb csoportba kerültem. Anyám egy magas, ötven év körüli pacáknak mutatott be, aki épp szónokolt. Ismerős volt az arca, ismerősek a gesztusai... csak honnan? Honnan?

(A fogadáson vagyunk. Zsivaj, messziről zene, nevetés.)

MINISZTER: Igen, végül is megérdemeltem ezt a kitüntetést.

I. HANG: Tessék mondani, hogyan óhajtja összehangolni a tanterveket egy állatvédelmi akcióval?

MINISZTER: Egyszerűen. Az óvodával kezdeném. Télen etetőket állítanának, kóbor, átfázott állatokon segítenének, majd az isko-

lákban kisebb farmokat létesítenének, ahol a tanulók állatokkal foglalkoznának. Otthontalan kutyákat, macskákat hoznának ide...

II. HANG: Remek, remek! S az ilyen apróbb állatok...

MINISZTER: Mindenekelőtt megtiltánám, hogy ketrecbe zárják őket.

Mindig hangoztattam: a papagájoknak, énekesmadaraknak, az aranyhörcsögöknek is ugyanannyi joguk van az élethez, a szabadsághoz!

I. HANG: Milyen nemes elképzelések...

BELLA (*Magában.*) Ez az arc! Hol is? Hol is? Egyre ismerősebb...

Megvan! Ugyanaz az undorító arc... Aranyhörcsögök? Te gyalázatos!

BELLA: (*Hangosan.*) Te, állatvédő, te? Te, aki állatokat gyilkoltál!

MINISZTER: Tessék? Hogyan?

TÖMEG: Bella! Megbolondultál! Mi a bajod? Mi van ezzel a lánnyal?

Miért ordítottál? Ez az oktatásügyi miniszter, Bella...

(A zsvivaj végigkíséri Bella kitörését.)

BELLA: Nem ismersz meg, te gyilkos?! Köpönyegforgató hazug!

MINISZTER: Miket beszél össze-vissza? Most látom először a fiatal hölgyet!

BELLA: Nem ismersz meg? Nem emlékszel, milyen hidegvérrel gyilkoltad a Bandikat? ... hogy odavágtad a falhoz az aranyhörcsögöket? ... s te vagy most az állatvédő...

MINISZTER: Miféle hörcsögök? Milyen Bandi? Asszonyom, megőrült a kedves lánya?

BELLA: Tisztán emlékszem rád. Gyilkos! Pizkos gyilkos!

BELLA: (*Újra a rendelőben vagyunk.*) A vörösbort, amit iszogattam, az arcába lötyyintettem, s otthagytam őket. De ezt már nyilván ön is tudja.

ORVOS: Igen. (*Szünet.*) Az oktatásügyi miniszter gyilkos?

BELLA: Az.

ORVOS: Láttad gyilkolni?

BELLA: Láttam.

ORVOS: S ki volt az áldozat?

BELLA: (*Szünet.*) Bandi.

(Zene. Tíz perc múlhatott el. A betegszobában.)

NÓVÉR (*Ajtónyitás.*) Tessék a kávé. Cukrot, tejet?
ORVOS: Lehet mind a kettő. Bella, te hogyan iszod?
BELLA: Kevés cukorral, tej nélkül...
ORVOS: Rágyújtasz?
BELLA: Köszönöm, igen.

(*Rágyújtanak.*)

BELLA: Most már biztosan elrepültek a fecskék... az ereszünk alatt tanyáztak... (*Szünet.*) ... befogadtuk őket családtagoknak... s mégis elröpülnek... minden évben... Tudja, hogy a fecskék beszélnek hozzánk?
ORVOS: Igen? Nem tudtam.
BELLA: Persze... Ők minden évben elköszönnek tőlünk... csak mi nem értjük a szavaikat... vagy nem akarjuk megérteni... pedig elköszönnek... (*Szünet.*) Lassan beletanulok a szerepembe?
ORVOS: Milyen szerepbe?
BELLA: Én örültt vagyok. Mindjárt elkezdek csicseregni meg repülni...
ORVOS: (*Nevet.*)
BELLA: (*Ő is nevet.*)
ORVOS: Ismerted az oktatásügyi minisztert?
BELLA: Ja. Régi história.
ORVOS: Elmeséled?
BELLA: Persze, csak összeállítom az emlékmozaikokat. Még az óvodában... ja...
ORVOS: Az óvodában történt valami? Az aranyhörcsögökkel kapcsolatban... nem?
BELLA (*Rövid szünet.*) Sokan voltunk, gyerekek... Húszan, huszonöten... pontosan nem tudom... Megvolt mindenünk. Mégis legjobban az aranyhörcsögöket szerettük...
ORVOS: Volt aranyhörcsögötök?
BELLA: Igen. (*Szünet.*) Kis szörgombóc. Simogattuk selymes bundáját, ő meg reszketett. Talán, talán félt tőlünk...
ORVOS: Ki hozta? Az óvónő?
BELLA: Igen... Ősz lehetett, késő őszi, a fecskék már régen elszálltak...

(*A szöveg lassan lehalkul. Zene, majd gyermekzsivaj. Óvodában vagyunk.*)

PETI: Andris, Bella, vigyázzatok, jön az óvó néni!

BELLA: *(Sikít, nyilván hancúroztak.)* A helyünkre, a helyünkre!

ANDRIS: Vigyázz, béka!

BELLA: *(Sikít.)*

ÓVÓNÓ: *(Ajtónyitás.)* Szevasztok! Rend van gyerekek?

ZSIVAJ: Rend! Rend!

ÓVÓNÓ: Biztosan jók voltatok?

ZSIVAJ: Biztos! Biztos! Igen!

ÓVÓNÓ: Megkérdezhetem a dadust?

ZSIVAJ: Meg! Igen! Jók voltunk!

ÓVÓNÓ: Na, jó. Akkor mutatok valamit... De előbb nézzünk körül...
hmmm, hmmm... Juli, miért nem húztál házcipőt? Harisnyában
megfázol.

JULI: Otthon felejtettem, óvó néni.

ÓVÓNÓ: Üsse kő. Ha teheted, a szőnyegen játsszál. *(Szünet.)* Nézzük
csak a játékokat, rend van-e? Hát a kockák nagyon dülöngélnek,
szebben is össze lehetett volna rakni őket... *(Szünet.)* Mit gon-
doltok, megérdemlitek, hogy megmutassam nektek, mit is rejt
a doboz?

ZSIVAJ: Meg! Mutassa meg! Megérdemeljük!

ÓVÓNÓ: Hát, jó. De megígéritek, hogy utána szépen elrakodtok?

ZSIVAJ: Meg! Elrakodunk! Jók leszünk!

ÓVÓ NŐ: Jó. Gyertek közelebb, nézzük meg, mi van a dobozban...
Na, mi lehet a dobozban?

(Eltűnik az óvodai hangulat. Újra a betegszobában vagyunk.)

BELLA: ... a lyukacsos dobozka rejthetett valamit. Kíváncsiak vol-
tunk. Képzem, hogy festhettünk: mindannyian egy pontra bá-
multunk. A kartondobozka rejtegett valamit. Éreztük, hogy nem
tárgy... ezt, ezt meg lehet érezni. Az óvónő letérdelt. Körülültük,
csendesen, szertartásos mozdulatokkal, lélegzet-visszafojtva.
Az óvónő, mint egy keleti varázsló... Eltűnt a doboz fedele...
s egy reszkető valami bújt elő. Az óvónő a tenyerébe vette, s
felénk nyújtotta. Nem féltünk, csak... a legbátrabb közelebb
kúszott, s megérintette, majd lassan mindannyian. *(Szünet.)*
Aranyhörcsög volt.

ORVOS: *(Szünet.)* Képzem, mennyire örültetek. Mennyire örülhet
egy gyerek egy aranyhörcsögnek. Játsoztatok vele?

BELLA: Igen. Nagyon megszerettük.

ORVOS: Kézről kézre járt... babusgattátok, ugye?

BELLA: Annyira ragaszkodtunk hozzá, hogy az óvónő később hozott még egyet, majd még egyet, végül mindegyikünknek volt aranyhőrcsőge.

ORVOS: Ennyi hőrcsög? Hol tartottátok őket?

BELLA: Volt az óvodának egy kamraszerűsége vagy fészere, nem tudom már. Ott tartottuk. Ott játszottunk vele.

ORVOS: A játszóterembe is bevittétek?

BELLA: Nem, oda nem volt szabad. Az óvónő megtiltotta. Nehogy az igazgató meglássa.

ORVOS: Az igazgató nem tudott róla?

BELLA: Nem, ő egy külön épületben dolgozott, nem messze az óvodától.

ORVOS: Ellenezte volna?

BELLA: Az igazgató egy nagy állat volt!

ORVOS: Állat?

BELLA: Igen, egy nagy, öntelt, szadista állat!

ORVOS: Bántott benneteket?

BELLA: Mindig valamilyen speciális rendet akart, állandóan ordított, folyton hangoztatta, hogy neki köszönhetünk mindent.

ORVOS: *(Szünet.)* Megtalálta a hőrcsögöket?

BELLA: *(Hosszú szünet.)* ... igen...

ORVOS: És mi történt?

BELLA: *(Szünet.)* Játszottunk velük. Dédelgettük, etettük, kényeztetjük őket... nem volt szabad bevinni őket a játszóterembe. És én, én mégis bevittem őt... tudja, mi volt a neve a hőrcsögömnek?

ORVOS: Mi?

BELLA: Bandi. Az én aranyhőrcsögömet Bandinak hívták.

ORVOS: Bandi, a hőrcsög. Mulatságos név.

BELLA: És én megszegttem a tilalmat... Fene tudja, hogy kerültem a folyosóra, a lényeg, hogy ott álltam, kezemben a hőrcsöggel... Bandi szundikált. Kedvesen szundikált. Az igazgató lépett ki a szomszédos szobából. Nem tudtam, hogy átjött az óvodába. A szívem lázasan dobogott. Nehezen lélegeztem. Elhaladt melletttem... Visszafordult.

(Az óvodában vagyunk.)

IGAZGATÓ: Te! Hová mész?

BELLA: Se... sehová...

IGAZGATÓ: Sehová?

BELLA: Sehová.

IGAZGATÓ: Mi az?... Mi az a kezekben?

BELLA: Se... semmi...

IGAZGATÓ: Semmi?... No, nézzem csak, mi az?

BELLA: Ez semmi! Ne tessék nézni, mi ez.

IGAZGATÓ: Na, nézzem csak, mit rejtegetsz! Add ide!

BELLA: Nem adom!

IGAZGATÓ: Add ide rögtön! Ereszted el?!

BELLA: Nem, nem, nem! (*Dulakodás.*)

IGAZGATÓ: Mi ez?! Mi ez?!

BELLA: ... ez... ez... Bandi...

IGAZGATÓ: Bandi?! Milyen Bandi?!

BELLA: Bandi... az aranyhörcsög...

IGAZGATÓ: Aranyhörcsög, itt?!

BELLA: ... igen... Bandi...

IGAZGATÓ: Bandi?! Aranyhörcsög?! Aranyhörcsög az óvodában?!

Hát normálisak vagytok ti? Ez mindent megrág, az ágyneműt, a ruhákat. Förtelem!

BELLA: Nem rág meg! Bandi jó hörcsög!

IGAZGATÓ: Jó hörcsög? Ezt a fegyelmezetlenséget! Egy cseppnyi fegyelem sincs bennetek. Gyorsan ki vele! Ki hozta be?!

BELLA: Senki.

IGAZGATÓ: Ki hozta be?! Felelj!

BELLA: ... az óvónő... az óvónő hozta Bandit...

IGAZGATÓ: Az óvónő? Az óvónő! Ezt a fegyelmezetlenséget! Behozni ezt a ronda állatot, kirág mindent, fertőzést okozhat, itt akartok megdöglenni?

BELLA: Nem ronda! Bandi nem ronda!

IGAZGATÓ: Hallgatsz el rögtön! Mi itt arra törekszünk, hogy a társadalomnak hasznos építőket neveljünk. Ezt a fegyelmezetlenséget!

BELLA: De a hörcsögök nem tehetnek semmiről... ők jók...

IGAZGATÓ: Hörcsögök? Hát van belőlük még?!

BELLA: ... van...

IGAZGATÓ: Van? Mennyi? Egy, kettő, három...?

BELLA: Mindannyiunknak van egy-egy...

IGAZGATÓ: Úristen, ti nem vagytok normálisak! Azt mondd meg, hol tartjátok őket?

BELLA: A kamrában, ott nem ártanak senkinek sem...

IGAZGATÓ: A kamrában? Hisz ott a kertészfelszerelésünk áll! Ezek összerondították a kertészfelszerelésemet!

BELLA: Nem, nem bántották.

IGAZGATÓ: De minek, minek kellett ez az ocsmány állatok?

BELLA: Nem, nem ocsmány...

IGAZGATÓ: Ne picsogj, hanem válaszolj!

BELLA: Játszottunk velük!...

IGAZGATÓ: Hát ezzel kell játszani? Ezzel? Akkor mire való az a sok játék, az a sok drága játék, amit beszereztünk számotokra? Mit gondolsz, miért harcolok én? Miért harcoltam ki azt a temérdek pénzt a gyűléseken? Azért, hogy nektek jó legyen, hogy játékokat tudjunk venni, hogy gondtalan, boldog gyermekkorotok legyen! S ez a hála, ez a hála! Aranyhörcsög! Mire való az a rengeteg játék?

BELLA: De nekem nem kellene azok a játékok! Nekem Bandi kell!

IGAZGATÓ: Neked nem kellene azok a játékok?! Nem?! Na, ennek véget vetünk! Neked Bandi kell? Bandi kell?... Hát majd teszek róla, hogy ne kelljen!...

BELLA: Neeeeee!!! (*Lassan elhalkul a sikoly.*)

(*Újra a betegszobában.*)

ORVOS: Mit csinált?

BELLA: (*Szünet.*) Bandit a falhoz vágta... Bandi repült egy pillanatra... Aztán Bandi puffant... Bandi földre esett... Bandi szörnyethalt... De ő nem vétett semmit!... Mégis kivégeztel!...

ORVOS: (*Hosszú szünet.*) Uram isten! (*Szünet.*) S a többivel mi lett?

BELLA: Az igazgató paprikavörös arccal a kamrába rontott, gorbán összeszedte a hörcsögöket, s az udvarra cipelte őket egy műanyag zacskóban. Az eresz alatt egy hatalmas fémhordó állt, tele vízzel. Beledobálta őket. Egyenként nyomta a hörcsögöket a víz alá. Vinnyogtak, menekülni akartak szegények, de nem lehetett. Az igazgató hatalmas tenyere az állott víz alá nyomta őket... Pedig nem vétettek semmit... Igazán nem vétettek semmit...

ORVOS: Ti addig hol voltatok?

BELLA: Hol? Ott. Az ablakból mindent láthattunk. Az óvónő zokogott, mi pedig megdöbbenve néztük a Bandik halálát. Undorító volt! Szörnyű volt!

ORVOS: Azután... azután mi történt?...

BELLA: Semmi. Az igazgató az irodájába hívatta az óvónőt. Egy hét múlva elbocsátották. Bennünket bejjesztettek. Megtiltották, hogy valakinek is szóljunk erről az esetről. Meg aztán úgysem hitte volna el senki... S minden ment a régi szerint... Játszhattunk játékrobotokkal, kockákkal, műanyag babákkal.

ORVOS: Jól az emlékezetedbe vésődhetett...

BELLA: Tudatomba rejtettem...

ORVOS: S az igazgató?

BELLA: Lassan kúszott felfelé a ranglétrán. Mint egy csúszómászó. Előbb iskola-, majd gimnáziumi igazgató lett, utána tanügyi tanácsos, végül...

ORVOS: ... oktatásügyi miniszter. S te tizenvalahány év után ismét találkoztál vele.

BELLA: Megöregedett... nagyon megöregedett... A gonoszság felgyülemlett az arcán... megöszült, ráncai sátáni kifejezést kölcsönöztek neki... *(Szünet.)* ... S most állatvédő...

ORVOS: ... tipikus kaméleon... akkor a fegyelem, a fiatal építők, a kollektív szellem volt az érdekes, ma az állatvédelem, a finomkodás... s ő mindenütt talpon áll... *(Hosszú szünet.)* A szüleid szanatóriumba akarnak dugni.

BELLA *(Halkan, visszafojtva.)* Hová? Szanatóriumba?

ORVOS: Igen.

BELLA: ...ezt azért nem vártam... ezt az elvetemültséget... Hát őrült vagyok én?

ORVOS: Nem. Nem vagy az! Megmondtam anyádnak is, hogy amíg én vagyok itt az osztályvezető főorvos, téged nem vihetnek el.

BELLA: ... én nem vagyok őrült... Nem én vagyok... Hát én gyilkoltam meg a hörcsögöket?... A gyilkos meg szabadon mászkálhat a városban?...

(Zene. A rendelőben vagyunk. Ajtónyitás.)

ORVOS: Jó reggelt.

NŐVÉR: Jó reggelt, doktor úr.

ORVOS: A levelek megérkeztek?

NŐVÉR: Meg.

ORVOS: A listák?

NŐVÉR: Összeállítottam őket.

ORVOS: Telefon volt?

NŐVÉR: Igen, Bella édesanyja telefonált.

ORVOS: Üzent valamit, vagy hívjam vissza?

NŐVÉR: Hívja vissza.

ORVOS: Bella hogy van?

NŐVÉR: Felébredt. Olvas. Odaadtam neki a mai lapokat.

ORVOS: Jól tette.

NÓVÉR: Bemegy hozzá?

ORVOS: Be, de előbb telefonálok.

(Zene. Bella újságot lapoz a betegszobában.)

ORVOS: *(Ideges.)* Jót aludtál?

BELLA: Mint örült örülten jót aludtam.

ORVOS: ... hmm... reggeliztél?

BELLA: Persze. *(Bella is idegesnek hat.)*

ORVOS: ... hmmm...

BELLA: Beszéljen nyugodtan... *(Szünet. Nagyon halkan és szaggattottan.)* ... beszélt anyámmal?...

ORVOS: Igen.

BELLA: ... és?...

ORVOS: Gyorsak voltak. Találtak szanatóriumot. Holnapután jönnek érted.

BELLA: Jesszusom... *(Az előbbit is halkan.)* ... Nem engedi, hogy elvigyenek, ugye?! Doktor úr!

ORVOS: Nem. Véletlenül sem. Ezt kerek percc megmondtam anyádnak. Sokáig veszekedtünk.

NÓVÉR: *(Ajtónyitás.)* Doktor úr, telefon.

ORVOS: *(Mérgesen.)* Ki keres ilyenkor?

NÓVÉR: Az egészségügy-miniszter.

(Zene. Az orvos és Bella a szobában. Dohányoznak, idegesek.)

BELLA: Megfenyegették?

ORVOS: Meg.

BELLA: A miniszter.

ORVOS: Az.

BELLA: Anyám biztos kiverte a hisztit. Ilyenkor minden vonalat megmozgatnak.

ORVOS: Megmozgattak. Azt mondta a miniszter, hogy az állásommal játszom...

BELLA: Értem... Ettől a pillanattól kezdve ön már semmit sem tehet értem... Örületre vagyok ítélve...

ORVOS: Megpróbálhatok még...

BELLA: Felesleges. Ne játsszon az állásával! *(Szünet.)* Magamra vagyok utalva. *(Szünet.)* Ne féljen! Kellő lépéseket fogok tenni. Úgy döntöttem.

ORVOS: (*Hosszú szünet.*) Úgy látszik, más megoldás nincs.
BELLA: Nincs.
ORVOS: Van hová?
BELLA: Van.
ORVOS: Ismerős?
BELLA: Mondjuk.
ORVOS: Megbízható...
BELLA: Tökéletesen.
ORVOS: Messze?
BELLA: Eléggé.
ORVOS: Jó. (*Szünet.*) Kölcsön?
BELLA: Nemsokára.
ORVOS: Ugye, kell a sötét?
BELLA: Persze.
ORVOS: Úgy.
BELLA: Úgy.
ORVOS: Jó... (*Szünet. A következőket érzéssel.*) ... Sok szerencsét...
kis aranyhőrcsögöm...
BELLA: Köszönöm. (*Szünet.*) Ugye, nem lesz baj?
ORVOS: Nem. (*Szünet*) Nem lesz. Ígérem. (*Visszhagosan, magában.*)
A legfontosabb kilépni a bolondokházából... Talán majd egyszer
boldog is lesz az ember. Boldog is leszel... hmmm... De addig
ki kell bírni. Nem szabad, hogy...

(*Zene. Az orvos pöfékel.*)

NŐVÉR: (*Ajtónyítás.*) A doktor úr még nem ment haza?
ORVOS: Nem.
NŐVÉR: Jó... mióta szivarozik?
ORVOS: Mától kezdve. Nővér, maga az ügyeletes?
NŐVÉR: Igen. De miért ilyen vidám?
ORVOS: Mert kitaláltam valamit.
NŐVÉR: Megint egy új pszichoterápiás módszer?...
ORVOS: ... Hosszú... különben tudja, mikor a leghasznosabb a
pszichológus?
NŐVÉR: Mikor?
ORVOS: Amikor nem csinál semmit! Jó, mi? (*Nevet.*) Örülteket
akar gyógyítani, miközben örültek közt él, s örülteknek köteles
beszámolnia minden örültségéről... Kész örültség, nem?
NŐVÉR: Lehet... Ez a találmánya? (*Megszeppenve.*)
ORVOS: Sajnos. De megyek is... (*Pakolászik.*)

NŐVÉR: Különben minden rendben van?

ORVOS: Persze.

NŐVÉR: És Bella?

ORVOS: ... hmm... most már nagyon jól érzi magát...

NŐVÉR: Szüksége is lesz a jó lelkiállapotra.

ORVOS: Ja. Na, a vizontlátásra...

NŐVÉR: Vizontlátásra.

ORVOS: *(Ajtónyitás.)* ... Azt akartam még mondani, hogy legyen olyan kedves, és ma ne zavarja túlságosan a betegeket, ne nyisson be hozzájuk, és, és... éjfél után hívja fel a hatóságokat, s értesítse őket, hogy eltűnt egy betegünk... *(Vidáman.)* ... Kellemes estét... nővér...

(Felerősödik a zene.)